

Brüssel, 20.6.2019
COM(2019) 306

LIMITED

KOMISJONI VASTUSED EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANDELE

**„ELI LENNULIIKLUSE KORRALDAMISE AJAKOHASTAMIST KÄSITLEV
MÄÄRUS ANNAB LISAVÄÄRTUST, KUID RAHASTAMINE OLI SUURES OSAS
PÕHJENDAMATU“**

KOMISJONI VASTUSED EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANDELE

„ELI LENNULIIKLUSE KORRALDAMISE AJAKOHASTAMIST KÄSITLEV MÄÄRUS ANNAB LISAVÄÄRTUST, KUID RAHASTAMINE OLIS SUURES OSAS PÕHJENDAMATU“

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

VII.

a) Komisjon on seisukohal, et Euroopa ühendamise rahastu raames olid esialgsete projektikonkursside prioriteedid nõuetekohaselt määratletud seoses tolleaegse teadlikkusega võimalikest rakendusprojektidest, mida oli vaja ühise katseprojekti kasutuselevõtuks. See etapp oli liiga varajane, et täielikult aru saada kasutuselevõtu võimalikest lünkadest, mis eeldaksid rahastamise suunamist.

c) Euroopa ühendamise rahastu raames tegelevad hindamis- ja lepingute sõlmimise protsessidega eranditult komisjon ning Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet (INEA) ilma taotlejate või SESARi kasutuselevõtmise haldusasutuse sekkumiseta.

VIII. Komisjon saab aru sellest riskist, mis ei ole seotud ainult SESARi kasutuselevõtuga, ning teeb projektide edusammude üle järelevalvet koos INEAgaga. Komisjon ja INEA sekkuvad Euroopa ühendamise rahastu ja ühise katseprojekti raames loodud järelevalve ja läbivaatamise protsesside kaudu.

SESARi kasutuselevõtmise haldusasutus on alustanud järelevalvet lõpetatud projektide tulemuslikkuse üle.

IX.

1) Komisjon nõustub selle soovitusel, nagu on märgitud tema vastuses aruande asjaomases punktis.

2) Komisjon nõustub selle soovitusel, nagu on märgitud tema vastuses aruande asjaomases punktis.

3) Komisjon nõustub selle soovitusel, nagu on märgitud tema vastuses aruande asjaomases punktis.

4) Komisjon nõustub selle soovitusel, nagu on märgitud tema vastuses aruande asjaomases punktis.

5) Komisjon nõustub selle soovitusel, nagu on märgitud tema vastuses aruande asjaomases punktis.

TÄHELEPANEKUD

22. Komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 409/2013 märgitakse, et ELi-poolseks rahastamiseks välja valitud rakendusprojekte käsitlevates lepingutes tuleks määrata kindlaks karistused kasutuselevõtuprogrammi ja rakendusprojektide täitmata jätmise eest. Lepingud lisatakse toetuse raamlepingule, mis hõlmab kõiki rakenduspartnereid.

Rakendusmäärused on liikmesriikides vahetult kohaldatavad ja komisjonil on võimalik võtta nende suhtes rikkumismenetlust kasutades järelmeetmeid. Komisjon on seetõttu seisukohal, et määrus (EL) nr 409/2013 on usaldusväärne jõustamismehhanism.

Nagu eespool märgitud, on komisjonil võimalik kohaldada sanktsioone/karistusi rakendusprojektidele eraldatud ELi vahendeid hõlmavate toetuslepingute kaudu.

Komisjoni ühine vastus punktidele 26–28

Komisjon rõhutab asjaolu, et ühine katseprojekt oli katse, mille eesmärk oli võtta kasutusele ühisprojekti kontseptsioon ja katsetada selle rakendamist. Ühine katseprojekt on esimene katse võtta SESARi lahendused kasutusele kooskõlastatud viisil raampartnerluse kaudu, mis hõlmab paljusid tööstusvaldkonna sidusrühmi.

Ühise katseprojekti määrus sisaldab selleks läbivaatamise klauslit, mille eesmärk on kohandada ühist katseprojekti ühise katseprojekti ATMi funktsioonide rakendamise hetkeseisu alusel. Läbivaatamise klausel võimaldab vajaduse korral uuesti hinnata nende vastavust olulistele kriteeriumidele, olemasolevate stiimulite kasutamist, ühise katseprojekti rakendamisega kaasnevaid kulusid ja kasu, geograafilist kohaldamisala, asjakohaseid sidusrühmi ja eesmärgiks seatud rakendamise kuupäevi.

Tekstikast 3. Komisjon rõhutab, et Euroopa ühendamise rahastu 2017. aasta projektikonkurss välistas (esimeste rakendusprojektidega saadud kogemuse valguses) projektid, mille puhul esines olulisi kasutusvalmiduse probleeme, määrares konkursi raames kindlaks toetuskõlbmatud valdkonnad (eelkõige seoses kasutuselevõtuprogrammi valdkonnaga 5.6.2, mis käsitleb koostalitlusvõimet).

29. Komisjon tunnistab, et tööstuskasutuse etapp kujutab endast lünka arenduse ja kasutuselevõtu etappide vahel. Sel eesmärgil toetas komisjon Euroopa ATMi standardite kooskõlastusrühma (EASCG) loomist ja osaleb selles, et tagada ATMi standardimist mõjutava tegevuse parem kooskõlastamine ja järelevalve. EASCG ajakohastab eelkõige ühise katseprojekti standardimise ja reguleerimise soovitusliku töökava. Lisaks nõuab kasutuselevõtu raamistik SESARi kasutuselevõtu haldusasutuselt tootva tööstusega kooskõlastamist tööstuskasutuse probleemidega tegelemise eesmärgil. SESARi kasutuselevõtu haldusasutus teeb koostööd ka Euroopa Lennundusohutusametiga (EASA), Euroopa tsiviillennunduse seadmete organisatsiooni (Eurocae) ja Euroopa Lõunaobservatooriumiga (ESO).

Komisjonil on kavas hinnata võimalikke vahendeid tööstuskasutuse/standardimise protsesside edasiseks soodustamiseks, et tagada sujuv üleminek SESARi arendamise etapist kasutuselevõtuni.

30. Komisjon juhib tähelepanu sellele, et Euroopa ühendamise rahastu on toetanud kasutusvalmis komponentide või nimetatud tehnoloogia eeltingimuste kasutuselevõttu. Euroopa ühendamise rahastu programmis on märgitud, et SES-SESARi programmi raames võib tegevus hõlmata eeltingimusi, ettevalmistavat tegevust (näiteks ATMi funktsioonide tööstuskasutuse toetamine (AF), mis on ühisprojektides kindlaks tehtud) ja täiendavaid valideerimistegevusi, mida ühisettevõtte SESAR ei hõlma või mis ei saa veel ELilt rahalist toetust.

Selle tulemusena vastas ELi rahastatud osa kasutusvalmiduse kriteeriumidele.

31. Komisjon hindas samaaegse kasutuselevõtu vajadust artikli 4 lõikes 5 esitatud kriteeriumide alusel. Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 716/2004 lisas selgitatakse seda vajadust ATMi iga funktsiooni kohta.

Konkreetsete projektide samaaegse kasutuselevõtu vajadust kirjeldatakse ja põhjendatakse ka kasutuselevõtuprogrammis.

Mõningatel juhtudel ja piiramata nende panust ATMi toimimisse, võib ühise katseprojekti mõne funktsiooni või alamfunktsiooni kasutuselevõtul saadud kogemus seada küsimuse alla tegeliku vajaduse nende samaaegseks kasutuselevõtuks. See hinnang, mis põhineb SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse tehtaval järelevalvel kasutuselevõtu üle, on osa ühise katseprojekti läbivaatamise protsessist ega sea küsimuse alla sätte üldist tõlgendust.

Komisjoni ühine vastus punktidele 32 ja 33

Komisjon on seisukohal, et ATMi 1. ja 2. funktsiooni samaaegne kasutuselevõtt oli vajalik ja kasulik määruses (EL) nr 716/2014 määratletud konkreetsete lennujaamade jaoks.

Need funktsioonid aitavad kaasa eri sidusrühmade (aeronavigatsiooniteenuse osutajad, lennujaamad, õhuruumi kasutajad) investeeringute sünkroniseerimisele. Kõnealused projektid suurendasid ohutust ja võimekust lennujaamades ja terminalide manööverdamispiirkondades, avaldades järelmõju üldisele võrgustikule.

Komisjon märgib ka, et SESARi kasutuselevõtu haldusasutus kooskõlastab isegi üksikute sidusrühmade rakendusprojektid, ja kuigi mõju mitme sidusrühma projektidele väheneb, saavad need kasu samaaegsest kasutuselevõttust.

Komisjoni ühine vastus punktidele 35–39

Komisjon on seisukohal, et kasutuselevõtu rahastamine ELi vahenditest oli vajalik investeeringute kiirendamiseks.

Rahastus määrati ühise katseprojekti projektidele vastavalt Euroopa ühendamise rahastu programmis sätestatud eeskirjadele ja prioriteetidele ning kooskõlas korrapärase valikuprotsessiga, mis sisaldab kolme hindamistaset. Toetuste eraldamise ettepaneku kiitsid heaks ka liikmesriigid Euroopa ühendamise rahastu koordineerimiskomitee kaudu.

ELi rahastuse eesmärk oli toetada funktsioonide samaaegset kasutuselevõttu ja julgustada sellega sidusrühmi oma jõupingutusi ja investeeringuid kooskõlastama.

38.

a) Komisjon rõhutab, et SESARi arendusetapi (2007–2013) esimesest programmist pärit esimene ATMi funktsioonide kogum oli suunatud peamiselt maapealsetele sidusrühmadele.

Seda lähenemisviisi toetasid õhuruumi kasutajad, sest nemad osutasid selle maapealsete investeeringute esialgse vooru esmasteks lõplikeks abisaajateks.

Ühine katseprojekt ei kajasta SESARi kasutuselevõtu täielikku ulatust, milleks Euroopa ühendamise rahastu nägi ette 2,5 miljardit eurot.

b) Komisjon märgib, et kavandatud pakett oli ette nähtud ka muude projektide ja programmi toetustegevuse katmiseks. Paketi vähendamiseks ei olnud põhjust ka seetõttu, et kavandatud oli teisi ühisprojekte.

Sel põhjusel on komisjon ka seisukohal, et tühimõju risk ei ole suur.

39. Vt komisjoni vastus punkti 38 alapunktile a.

45. Komisjon on seisukohal, et kasutuselevõtu raamistik ja sellega seotud ELi rahastus täitsid eesmärgi kiirendada SESARi lahenduste kasutuselevõttu, ergutada kooskõlastamist ning tagada jõupingutuste ja investeeringute vastavusseviimine kooskõlas kasutuselevõttuprogrammiga.

Suuremahuliste taristuprojektide arendamine eeldab eelnevat planeerimist. Seetõttu on Euroopa ühendamise rahastu projektide ühisjoon, et otsustusetapp toimub enne projektikonkurse.

Komisjoni ühine vastus punktidele 46 ja 47

Komisjon tuletab meelde, et aeronavigatsiooniteenuste osutajad on kohustatud ELi toetused oma kulubaasist maha arvama. See põhimõte vähendab topeltrahastamise riski. Komisjon nõustub, et kõik aeronavigatsiooniteenuste osutajad ei arva ELi toetusi praegu kulubaasist maha, ent nad on kohustatud seda tegema. Vastavad suunised koostatakse koostöös liikmesriikidega.

48. Komisjon rõhutab, et riiklikelt ametiasutustelt saadud tulude mahaarvamine on maksustamiskavas kindlaks määratud eesmärk.

Komisjon on seisukohal, et vahendite kulubaasist mahaarvamist ei saa kvalifitseerida toetuste üleandmiseks õhuruumi kasutajatele. Navigatsioonitasude kulubaas peaks arvesse võtma aeronavigatsiooniteenuste osutajal tekkinud tegelikke kulusid. ATMi taristu jaoks saadud riiklik rahastus vähendab aeronavigatsiooniteenuste osutajate kantud tegelikke kulusid ja see vähenemine peaks kajastuma tasude arvestuses.

Kulubaasist mahaarvamise eesmärk on tagada, et kasutajad ei maksa kasutuselevõtu investeeringute eest kaks korda. See ei ole rahaline hüvitis ega ole seotud õhuruumi kasutajate nõuetele vastavuse ega ühise katseprojekti funktsioonidega, mille aeronavigatsiooniteenuste osutajad on kohustatud kasutusele võtma.

50.

a) Komisjon tuletab meelde, et ühine katseprojekt on 2014. aastal alanud projekt.

Kasutuselevõtu haldusasutus määrati 5. detsembril 2014 ja samal päeval avaldati esialgne kasutuselevõutuprogramm.

b) Komisjon rõhutab, et ELi rahastus anti kindlaks määratud lepingu sõlmimise kriteeriumidel põhineva põhjaliku valikuprotsessi kaudu. Ettepanekuid, nagu ka kõiki muid Euroopa ühendamise rahastu ettepanekuid, hindasid sise- ja välisekspertid. Selles osas ei olnud taotleja suurus valikukriteerium.

c) Need projektid põhinevad ühise katseprojekti määrusel (EL) nr 716/2014, milles kirjeldatakse ka ATMi funktsioonide olulisi eeltingimusi, mida peetakse vajalikuks funktsioonide rakendamiseks, kuigi neid ei ole ühise katseprojekti kohaldamisalasse kuuluvana sõnaselgelt loetletud. Need eeltingimused ja muud tegurid on kasutuselevõutuprogrammis kindlaks määratud ja seega rahastamiskõlblikud.

51. Komisjon rõhutab, et Euroopa ühendamise rahastu vahendite eesmärk on toetada SESi ja SESARi rakendamist üldiselt. Muude projektide rahastamine on toetanud tähtsa tehnoloogia kasutuselevõttu (nt 8.33 kHz seadmed ja sooritusel põhineva navigatsiooni (PBN) võime), mis aitavad oluliselt kaasa Euroopa ATMi võrgu ühtlustamisele.

52. Konkreetsetele lünkadele keskendumise vajadus sai selgeks alles pärast projektidega edasiliikumist ja SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse järelevalveprotsessi arengut.

Kuigi täiendavate prioriteetide seadmine aastatel 2016–2017 tõi kaasa Euroopa ühendamise rahastu vahendite tõhususe paranemise, ei tähenda see, et aastatel 2014 ja 2015 eraldatud rahastus ei olnud tõhus, kuna kõikide esitatud projektide eesmärk oli ühise katseprojekti rakendamine.

55. Taotluste rühmitamine on valikuline haldusvahend, et soodustada suurte mitme osalisega seotud toetuste eraldamist Euroopa ühendamise rahastu raames. See ei ole määruses (EL) nr 409/2013 ette nähtud ühisprojektide samaaegse kasutuselevõtu nõue.

a) Määruses (EL) nr 409/2013 on määratletud ühisprojektide samaaegse kasutuselevõtu raamistik. Vastutus kasutuselevõutuprogrammi arendamise ja rakendamise eest on pandud SESARi kasutuselevõtu haldusasutusele. Kasutuselevõutuprogramm sisaldab kõikehõlmavat töökava, millega korraldatakse kogu ühisprojektide rakendusprojektidena rakendamiseks vajalik tegevus, määrates muu hulgas kindlaks teostamise eest vastutavad operatiivses lennutegevuses osalevad sidusrühmad. SESARi rakendusprojektide rühmitamine on SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse täiendav vahend nende projektide kooskõlastamiseks Euroopa ühendamise rahastu toetuste raamistikus. Üks rühmitamise viis on näiteks olnud sarnase kestusega projektide rühmitamine. Sellega hoitakse ära olukord, kus lühemad projektid peavad enne oma lõpliku makse nõudmist ära ootama pikemate projektide lõpetamist.

b) Komisjoni arvates ei kahjusta tegevuse kooskõlastamist asjaolu, et projekte rakendasid üksikud sidusrühmad. Määruses nr 409 nõutud kooskõlastamine / samaaegne kasutuselevõtt saavutatakse peamiselt kasutuselevõttuprogrammi, partnerluse raamlepingute ning SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse loodud järelevalve- ja kavandamismehhanismidega.

Komisjon juhib tähelepanu sellele, et investeeringute ja kasutuselevõtu samaaegsust ei saavutata rühmitamise kaudu. Projektide tegevusrühmadeks liigitamise ja ühendamist peetakse kõige tõhusamaks ja haldamise seisukohalt sujuvamaks protsessiks.

c) Projektid koondatakse rühmadesse partnerluse raamlepingu alusel ja samaaegse rakendamise eesmärgil kooskõlastab kõik projektid SESARi kasutuselevõtu haldusasutus.

Kuigi need projektid võivad põhimõtteliselt kasu saada samaaegsest rakendamisest Euroopa ühendamise rahastu raames, ei ole vaja kõiki sarnaseid algatusi ellu viia osana mitme sidusrühma projektist: sõltuvalt konkreetsetest kasutusele võetavatest tehnoloogilistest elementidest on komisjon seisukohal, et kõige sobivam on jätkata üksikute algatustega, kuni neid kooskõlastatakse SESARi kasutuselevõtu haldusasutuses.

56. Komisjon on seisukohal, et taotlustes esitatud üksikasjade tase on piisav selleks, et eksperdid saaksid taotlusi hinnata, isegi kui need üksikasjad on esitatud kokkusurutud viisil.

a) Komisjon märgib, et viis rakendusprojekti kaheksat projekti hõlmavast valimist tegeles ühe valdkonnaga, nimelt 3.2.1 „ATMi süsteemide ajakohastamine otsemarsruutide ja vabalt valitavate marsruutidega õhuruumi toetamiseks“.

See valdkond toetab konkreetselt ATMi süsteemi ajakohastamist kooskõlas kasutuselevõttuprogrammiga.

Lisaks ei tegeleta kahe valimisse võetud rakendusprojekti puhul oma ATMi süsteemi uuendamisega.

57. Vt komisjoni vastus punktile 55.

60. Komisjon rõhutab asjaolu, et SESARi kasutuselevõtu haldusasutus ainult uurib taotlusi ja saab üksnes soovitada võimalikele taotlejatele oma taotlused läbi vaadata või esitada need muude projektide all.

a) SESARi kasutuselevõtu haldusasutus tegutseb rakendusprojektide kooskõlastajana, nagu on märgitud partnerluse raamlepingus.

b) Vaatamata võimalusele parandada SESARi kasutuselevõtuga seotud liidu ja taotlejate vahelise suhtluse dokumenteerimist, on SESARi kasutuselevõtu liit kehtestanud kõikehõlmava konsulteerimisprotsessi enne taotluste esitamist, selle ajal ja pärast seda.

Protsessi tulemusena esitatakse allkirjastatud ja kinnitatud taotlused.

d) Komisjon märgib, et ümberjaotamist ei otsustanud SESARi kasutuselevõtu liit ühepoolsetl. Seda jälgis INEA, et tagada Euroopa ühendamise rahastu eeskirjade täitmine.

Tekstikast 6. Kuna komisjon ega INEA ei saanud kandidaatidelt ega asjaomastelt liikmesriikidelt kaebusi projektide või projektide osade väljajätmise eest, on ta seisukohal, et taotluste lõplikku esitamist ei ole vaidlustatud. Igal juhul oli SESARi kasutuselevõtu liidul võimalik potentsiaalsetele kandidaatidele nende projektide esitamise kohta ainult nõu anda. Kandidaadid võivad sellele vaatamata esitada oma taotlused ka muude projektide kategoorias.

Komisjon nõustub siiski, et SESARi kasutuselevõtu liit peaks pidama süstemaatilist registrit välistamise põhjuste üle ja dokumenteerima suhtluse võimalike kandidaatidega.

68.

c) SESARi kasutuselevõtu liit arendab vahendit tulemuste mõõtmiseks.

JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

Komisjoni ühine vastus punktidele 71 ja 72

Rakendusmäärused on liikmesriikides vahetult kohaldatavad ja komisjonil on võimalik võtta nende suhtes järelemeetmeid rikkumismenetluse algatamise näol. Komisjon on seetõttu seisukohal, et määrus (EL) nr 409/2013 on usaldusväärne jõustamismehhanism.

Komisjon rõhutab asjaolu, et ühine katseprojekt oli katse, mille eesmärk oli võtta kasutusele ühisprojekti kontseptsioon ja katsetada selle rakendamist. Ühine katseprojekt on esimene katse võtta SESARi lahendused kasutusele kooskõlastatud viisil raampartnerluse kaudu, mis hõlmab paljusid tööstusvaldkonna sidusrühmi.

Ühise katseprojekti määrus sisaldab selleks läbivaatamise klauslit, mille eesmärk on kohandada ühist katseprojekti ühise katseprojekti ATMi funktsioonide rakendamise hetkeseisu alusel.

Lisaks on komisjon seisukohal, et ELi rahastus SESARi kasutuselevõtu toetamiseks andis tõendatud lisaväärtust, luues märkimisväärse võimenduse ja tuues osalejad kokku, et sünkroniseerida investeringud ja jõupingutused ning tagada järjepidevus arendusetapiga.

1. soovitus. Keskenduda rohkem ühisprojektidele

Komisjon nõustub soovitusega, et ühisprojektidele keskendumist peaks parandama. Käimasolev ühise katseprojekti läbivaatamine võimaldab ühist katseprojekti paremini määruse nr 409 nõuetega kohandada.

Seda tegevust ei saa siiski lõpule viia enne 2021. aasta lõppu, sest see nõuab olemasolevate õigusaktide muutmist.

2. soovitus. Suurendada ühisprojektide tõhusust

Komisjon on soovitusega nõus.

Komisjonil on kavas teha tasude kohustusliku muutmise ettepanek stimuleeriva meetmena rakendusmääruse (EL) nr 2019/317 raames.

73. Komisjon on seisukohal, et kasutuselevõtu raamistik ja sellega seotud ELi rahastus täitsid eesmärgi kiirendada SESARi lahenduste kasutuselevõttu, ergutada kooskõlastamist ning tagada jõupingutuste ja investeeringute vastavusseviimine vastavalt kasutuselevõtuprogrammile.

Rahastus määrati ühise katseprojekti projektidele vastavalt Euroopa ühendamise rahastu programmis sätestatud eeskirjadele ja prioriteetidele ning kooskõlas korrapärase valikuprotsessiga.

Maapealsetele sidusrühmadele keskendumine ühises katseprojektis oli maapealse taristu kiire ajakohastamise vajaduse otsene tagajärg. Seda käsitust toetasid õhuruumi kasutajad.

Riiklikelt ametiasutustelt saadud tulude mahaarvamine on maksustamiskavas kindlaks määratud sihiga tagada, et kasutajad ei maksaks kasutuselevõtuks tehtavate investeeringute eest kaks korda.

3. soovitus. Vaadata läbi ELi rahaline toetus lennuliikluse korraldamise ajakohastamisele

(a) Komisjon on soovitusega nõus.

Komisjon rakendab teise täppjaotise juhul, kui 2014–2020. aasta finantsraamistikus toimub võimalik viimane Euroopa ühendamise rahastu projektikonkurss.

(b) Komisjon on soovitusega nõus.

Komisjon on juba teinud ettepaneku jätkata SESARi kasutuselevõtu rahastamist teise Euroopa ühendamise rahastu raames. Jätkamist ja tulevast eelarvevahendite eraldamist ei ole siiski lõplikult otsustanud komisjon, vaid eelarvepädevad institutsioonid. Vajaduse korral lisatakse üksikasjalikud põhjendused mitmeaastastes tööprogrammidesse.

74.

a) Komisjon tuletab meelde, et ühine katseprojekt on 2014. aastal alanud projekt. Ühise katseprojekti ATMi funktsioonid olid juba 2014. aasta projektikonkursis kindlaks määratud prioriteedid.

Konkreetsetele lünkadele keskendumise vajadus sai teatavaks alles pärast projektidega edasiliikumist ja SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse järelevalveprotsessi arengut.

Kuigi täiendavate prioriteetide seadmine aastatel 2016–2017 tõi kaasa Euroopa ühendamise rahastu vahendite tõhususe paranemise, ei tähenda see, et aastatel 2014 ja 2015 eraldatud rahastus ei olnud tõhus, kuna kõikide esitatud projektide eesmärk oli ühise katseprojekti rakendamine.

b) Taotluste rühmitamine on valikuline haldusvahend, et soodustada suurte mitme sidusrühmaga seotud toetuste eraldamist Euroopa ühendamise rahastu raames. See ei ole ühisprojektide samaaegse kasutuselevõtu nõue.

c) Kasutuselevõtu haldusasutus ainult uurib taotlusi ja nõustab võimalikke taotlejaid. Kuigi SESARi kasutuselevõtu haldusasutuse ja taotlejate vahelise suhtluse dokumenteerimist võiks parandada, on kehtestatud kõikehõlmav konsulteerimisprotsess enne taotluste esitamist, selle ajal ja pärast seda.

4. soovitus. Vaadata läbi ja muuta ametlikuks rahastamistaotluste koostamine ja esitamine

(a) Komisjon on soovitusel nõus.

(b) Komisjon on soovitusel nõus.

75. Komisjon tuleb meelde, et ühise katseprojekti määrus sisaldab läbivaatamise klauslit, mille eesmärk on ühise katseprojekti kohandamine ühise katseprojekti ATMi funktsioonide rakendamise konkreetse olukorra alusel. Komisjon algatas selle läbivaatamise 2018. aastal.

5. soovitus. Tagada lennuliikluse korraldamise ajakohastamisel saavutatud süsteemi toimimise nõuetekohane järelevalve

Komisjon on soovitusel nõus. Kuigi komisjon võib tagada nõuetekohase järelevalve, ei saa ta tagada, et ajakohastamine toob kaasa kavandatud kasu, kuna see kuulub ettevõtjate pädevusvaldkonda.

SESARi kasutuselevõtu haldusasutus on alustanud lõpetatud projektide süsteemi toimimise järelevalvet. Tulemuste ellurakendamine ja mõõtmine nõuab rohkem aega ja võrgustiku tasandil tulemuslikkuse kavaga sidumine oleks oluline ainult järgmise võrdlusperioodi seisukohast.